

til, at Folket som Helhed virkelig tager Styrelsen af vor Folkekirke i sin Haand sammen med Folkekirkens Tjenestemænd og vor folkekirkelige Administration i det hele taget, saaledes at vi ikke alene kan sige Folkekirke som hidtil, men ogsaa Folkets Kirke. Jeg ønsker ikke, at der skal ske politiske Tilmeldelser. Jeg ønsker ikke, at Venstre som Parti ud over Landet skal melde sig til de kirkelige Valglistor, og jeg ønsker ikke, at de Konservative skal gøre det, lige saa lidt som jeg ønsker, at Socialdemokrater eller Radikale skal gøre det, men jeg ønsker, at baade Venstre, Konservative, Radikale og Socialdemokrater skal melde sig til de kirkelige Valglistor, for saa vidt de har kirkelige Interesser og ønsker Folkekirkens Vel. Naar jeg har dette Ønske — og jeg haaber, at det efterhaanden vil gaa i Opfyldelse —, er det naturligt, at jeg ogsaa kunde have ønsket, at disse Lovforslag var blevet gennemført paa Rigsdagen med samtlige disse Partiers Tilslutning. Det sker nu ikke efter de Udtalelser, vi har hørt, og jeg skal ikke bebrejde nogen, at de ikke vil stemme for Lovforslagene — mine Bebrejdelser nytter jo ikke noget —, men jeg kan ikke undlade at sige, at den Begrundelse, som er fremført for at stemme imod, ikke forekommer mig synderlig vægtig. At den kan være tilfredsstillende for dem, der fremfører den, derom tvivler jeg ikke, men da Begrundelsen i det væsentlige kun er, at det er en middelalderlig Fremgangsmaade at kræve Tilmelding til Valget, saa er dertil for det første at sige, at i Middelalderen tror jeg overhovedet ingen Valglistor man havde — og slet ikke noget i Retning af Stemmeret udover, at Folket mødte paa Ting og kaarede Kongen og billigede de Beslutninger, som han forelagde. Og for det andet er der det rent praktiske at sige, som ogsaa er sagt af Ordføreren, at her er slet ikke Spørgsmaal om en Hindring for nogen i at udøve Valgretten, her er i det højeste Spørgsmaal om en Ulejlighed, som man kan volde de paagældende, nemlig den Ulejlighed enten mundtligt eller skriftligt at tilkendegive, at man ønsker sig opført paa Valglisten og at afgive de Oplysninger, som i saa Henseende kræves. Det er en meget ringe Ulejlighed, sikkert fuldt saa ringe som den, man kræver ved kommunale og politiske Valg, thi der opfører man ganske vist Vælgerne paa Valglisten, men Vælgerne maa selv have Ulejligheden med at se efter, om det ogsaa er sket. Thi her er jo slet ikke Tale om nogen Art af privilegeret Valgret, der kræves det samme af den

ene som af den anden. Valgretten udstrækkes her kort sagt til alle myndige Medlemmer af Folkekirken, uanset om de er formuende eller ikke formuende, uanset om de har opholdt sig længe paa det paagældende Sted, ja, endogsaa i visse Tilfælde, uanset om de har Indfødsret. Der gives vist neppe paa noget andet Omraade en saa udstrakt Valgret som her. Og det, der kræves, kræves af alle. Enten jeg er Millionær eller fattig, enten jeg har store Titler og Fornemheder, eller jeg er Grøftegraver og slet ingenting har at vise frem og skilte med, Kravet er ganske det samme, der er fuldkommen Lighed her.

Naar det ærede 9de Medlem for 2den Kreds (Dahl) opholdt sig ved de to Betingelser, der er stillet for Adgangen til at udøve Valgret, og mente, at de var meningsløse, ser jeg ikke saaledes paa dem. Hvad det forargelige Levned angaar, kan jeg sige, at vi har desværre oplevet — det lyder ikke smukt at tale om det, men det er en Kendsgerning —, at Bordelværtinder har tilholdt deres Piger til at gaa til Alters til Gange om Aaret og faaet dem dertil. Det er forargeligt, og jeg mener ikke, at Lovgivningen kan være bekendt at give saadanne Valgret. Men disse Bestemmelser er jo ikke indsat for at hindre Tilgangen til Valgret uden i saadanne grove Tilfælde, som jeg her har nævnt.

Der er spaaet, at den Kamp, der har været ført her om disse Lovforslag paa et tidligere Tidspunkt, vilde blive fortsat, naar vi kom til Menighedsraadsvalgene. Jeg tror ikke paa det. Denne Spaadom vil falde til Jorden ligesom meget andet af, hvad Mennesker fremsætter i Spaadomsform. Den Kamp, der har været ført paa nogle Møder og ved nogle Artikler i Aviser, er stærkt paa Retur. De hede Sind er allerede afsvalet, man mærker ikke noget til den Bevægelse, der blev rejst, og som en Tid hvirvlede noget Støv op. Den er borte, og naar Loven føres ud i Livet, og Tilmeldingerne har fundet Sted, er det min Overbevisning, at Medlemmerne af Folkekirken vil strømme til Valget som Vælgere i store Skarer og vil tage imod den Indfyldelse og det Ansvar, der her gives dem. Naar det er indvendt, at det særlig er Venner af aandelig Frihed i vor Kirke, der har været imod disse Lovforslag, tror jeg ikke, det holder Stik. Og naar det er sagt, at det særlig er grundtvigske Kredse, tror jeg heller ikke, at det er rigtigt. Det er mig bekendt, at mange indenfor grundtvigske Kredse, baade Præster og Lægfolk, har afholdt sig fra den Modstand, der har